

PHÁT TRIỂN MÔ HÌNH CỐ VẤN HỌC TẬP Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐỒNG THÁP TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

TRẦN VĂN PHÚC - NGUYỄN KIM CHUYÊN*

Ngày nhận bài: 07/12/2016; ngày sửa chữa: 13/12/2016; ngày duyệt đăng: 19/12/2016.

Abstract: Academic advisor plays an important role in helping students to adapt and promote their competence in learning environment. This learning model has been applied and gained achievements thanks to cooperation of the departments in Dong Thap university. Yet, this model is still facing some difficulties. Based on analysis of situation of academic advisor activity, the article suggests recommendations to overcome difficulties and improve efficiency of academic advisor at Dong Thap University.

Keywords: Learning model, Academic advisor, Dong Thap University.

Thực hiện Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT ngày 15/08/2007 của Bộ Trưởng Bộ GD-ĐT về việc ban hành quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ; Thông tư số 57/2012/TT-BGDĐT ngày 27/12/2012 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về sửa đổi, bổ sung một số điều của quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy, năm học 2015-2016, Trường Đại học Đồng Tháp đã triển khai mô hình cố vấn học tập (CVHT), trong đó quy tụ những giảng viên (GV) có kinh nghiệm để hướng dẫn, giúp đỡ sinh viên (SV) trong học tập, nghiên cứu khoa học và các vấn đề rèn luyện khác, đặc biệt là đối với SV năm thứ nhất, vì các em còn rất bỡ ngỡ khi vừa bước chân vào trường đại học. Do đó, việc thành lập mô hình CVHT trong trường đại học là chủ trương đúng đắn, phù hợp và cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

Năm học 2015-2016, Trường Đại học Đồng Tháp đã xây dựng mô hình CVHT với Hội đồng cố vấn gồm 26 thành viên và 57 CVHT để định hướng, tư vấn, hỗ trợ SV. Qua một năm hoạt động, các CVHT đã thể hiện được vai trò đặc biệt quan trọng trong công tác quản lý đào tạo theo học chế tín chỉ, mỗi CVHT là nhân tố then chốt trong mối quan hệ nhà trường - SV, là chuyên gia tư vấn về học tập, chương trình đào tạo, nghiên cứu khoa học, rèn luyện, định hướng nghề nghiệp, cũng như tư vấn cả về tình cảm cho SV trong suốt quá trình học tập và sinh hoạt tại trường. CVHT được xem như một bộ phận không thể tách rời và đảm bảo cho quá trình GD-ĐT theo học chế tín chỉ vận hành thông suốt, hiệu quả.

1. CVHT và nhiệm vụ cơ bản của CVHT

Ở trường phổ thông, giáo viên chủ nhiệm lớp là

người luôn theo dõi, dìu dắt, giúp đỡ học sinh. Họ không chỉ nắm rõ lí lịch của các em mà còn giữ vai trò then chốt trong việc thúc đẩy các em trong mọi phong trào học tập, rèn luyện tu dưỡng bản thân.

Khi trở thành SV, các em được làm quen với khái niệm mới: CVHT, khái niệm này bắt đầu phổ biến khi chương trình đào tạo theo tín chỉ được áp dụng ở bậc đại học. GV làm cố vấn đóng vai trò cầu nối trong mối quan hệ đặc biệt quan trọng giữa nhà trường - SV và thị trường lao động. Với vai trò đó, chức năng của CVHT là đại diện cho lãnh đạo trường, khoa và bộ môn trong việc hướng dẫn, tư vấn cho SV các vấn đề liên quan đến công tác quản lý, chương trình đào tạo, nghiên cứu khoa học và nhu cầu xã hội. Họ định hướng, tư vấn, giám sát hoạt động trong quá trình học tập của SV, đồng thời là chuyên gia hướng nghiệp cho SV cũng như đồng hành cùng SV trong việc tìm ra biện pháp khắc phục khó khăn trong quá trình học tập rèn luyện tại nhà trường. Nói cách khác, CVHT là người tư vấn và hỗ trợ SV phát huy tối đa khả năng học tập, rèn luyện và nghiên cứu khoa học, lựa chọn môn học phù hợp để đáp ứng mục tiêu tốt nghiệp và khả năng tìm được việc làm thích hợp sau khi ra trường; theo dõi quá trình học tập, rèn luyện của SV nhằm giúp SV điều chỉnh kịp thời những hành động cho phù hợp với mục tiêu, yêu cầu đào tạo. Trong đó, nhiệm vụ cụ thể của CVHT bao gồm: - Hướng dẫn SV nắm vững tầm quan trọng và hiểu đúng các khái niệm về quy chế đào tạo của Bộ GD-ĐT và các quy định về đào tạo của nhà trường; - Tư vấn cho SV cách thức xây dựng kế hoạch học tập cho toàn khóa học và

* Trường Đại học Đồng Tháp

phương pháp học tập hợp lí đảm bảo phù hợp với trình độ, khả năng và hoàn cảnh cá nhân; - Hướng dẫn SV đăng kí học phần ở từng học kì để hoàn thành kế hoạch học tập đã lập; - Hướng dẫn SV tham gia các hoạt động học thuật, nghiên cứu khoa học; - Xây dựng và công khai lịch tiếp SV, thời gian và địa điểm tiếp SV định kì; cung cấp cho SV số điện thoại, email và các phương tiện liên lạc khác để SV liên lạc trong trường hợp cần thiết; - Tư vấn hướng nghiệp và việc làm cho SV; - Giúp đỡ SV giải quyết những khó khăn trong học tập, nghiên cứu khoa học và cuộc sống; - Tham mưu cho lãnh đạo trường, khoa và bộ môn các vấn đề liên quan đến công tác quản lí đào tạo, nghiên cứu khoa học và đào tạo lực lượng lao động theo nhu cầu xã hội.

2. Kết quả thực hiện công tác CVHT ở Trường Đại học Đồng Tháp trong năm học 2015-2016

2.1. Những kết quả đạt được. Sau hơn một năm triển khai mô hình GV làm CVHT, đến nay mô hình này đã tương đối ổn định, đi vào nề nếp, các GV được phân công làm CVHT đã quen dần với việc thực hiện những nhiệm vụ theo quy định của nhà trường. SV cũng có ý thức rõ hơn về vai trò của CVHT, những vướng mắc ban đầu của các em được giải quyết kịp thời, thông qua sự phối hợp giữa CVHT với các đơn vị phòng, ban chức năng.

Thông qua kế hoạch đầu năm của nhà trường, các phòng ban, khoa, CVHT đã tổ chức gặp gỡ SV qua các buổi sinh hoạt đầu khóa, sinh hoạt định kì, trao đổi bằng điện thoại, cũng như gặp gỡ trực tiếp SV để tư vấn, hướng dẫn cho SV trong khoa theo nhiệm vụ, chức năng của CVHT. Cụ thể, CVHT đã thực hiện những việc như sau:

- Triển khai họp với tập thể SV ngay từ đầu năm học để nắm danh sách lớp, bầu đội ngũ ban cán sự lớp để tiện liên hệ công việc, công khai điện thoại, email, và các kênh thông tin khác để SV liên hệ khi cần thiết.

- Trao đổi và hướng dẫn SV tìm hiểu chương trình đào tạo của khóa - ngành và định hướng nghề nghiệp mà SV đang học.

- Phổ biến cho SV nắm vững các quy định, quy chế đào tạo theo học chế tín chỉ và các quy định về chuẩn đầu ra như: ngoại ngữ, tin học, các chứng chỉ quốc phòng - an ninh và chứng chỉ giáo dục thể chất để đảm bảo điều kiện ra trường.

- Tư vấn, hướng dẫn SV xây dựng kế hoạch học tập, đăng kí các học phần, tham gia các hoạt động học thuật, nghiên cứu khoa học.

- Họp ban cán sự lớp hàng tháng để nắm bắt tình hình chấp hành các quy chế, quy định học tập, phát hiện những bất cập trong học tập của SV và đề xuất với khoa, trường để có biện pháp giúp đỡ, khắc phục kịp thời.

- Thông báo đến SV những thông tin hoạt động của nhà trường, khoa, Đoàn thanh niên, Hội SV qua các kênh thông tin hoặc email, theo dõi, tư vấn, động viên SV tham gia các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao và các hoạt động khác.

2.2. Những tồn tại, hạn chế. Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác CVHT còn những tồn tại, hạn chế như: - Số buổi trao đổi, tư vấn của các CVHT còn quá ít so với nhu cầu của SV; - Một số CVHT là những GV trẻ, chưa có nhiều kinh nghiệm làm việc với SV nên việc thực hiện nhiệm vụ còn gặp nhiều khó khăn, thiếu sót, dẫn đến tâm lí chán nản, thiếu nhiệt huyết, đồng thời chưa thể nắm bắt hết các quy định có liên quan đến công tác đào tạo, công tác SV cũng như những quy định khác liên quan để có thể hỗ trợ SV một cách tốt nhất.

- Một số SV chưa nhận thức hết vai trò, nhiệm vụ của một CVHT, chưa chủ động trong việc nắm bắt thông tin. Nhiều SV chưa có thói quen đọc và tìm hiểu văn bản mà chỉ muốn hỏi để được nghe câu trả lời và mong muốn có câu trả lời chính xác từ các CVHT, điều này đã gây ra ức chế về tâm lí cho CVHT.

- Nhiệm vụ CVHT rất quan trọng, công tác này được thực hiện trong suốt quá trình SV học tập tại nhà trường. Tuy nhiên, nhìn chung các CVHT mới chỉ thực hiện nhiệm vụ theo sự phân công, theo kinh nghiệm của bản thân mà chưa được tham gia các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ nên một số CVHT là các GV trẻ chưa hiểu hết vai trò, công việc cũng như cách thực hiện công việc.

3. Kết luận và khuyến nghị

3.1. Kết luận. Tăng cường công tác CVHT là rất cần thiết trong đào tạo theo học chế tín chỉ. Hoạt động này sẽ giúp các GV nói riêng, các phòng, ban chức năng nhà trường nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng, tình cảm, năng lực cá nhân, hoàn cảnh gia đình, khó khăn, hạn chế, ước vọng của SV để từ đó có những đề xuất với nhà trường có các biện pháp hỗ trợ kịp thời cho SV trong quá trình học tập, rèn luyện. Hoạt động này ở Trường Đại học Đồng Tháp trong một năm qua đã đạt được một số kết quả đáng khích lệ. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai, do mô hình này còn mới mẻ nên gặp không ít những khó khăn, vướng mắc cần được tháo gỡ. Để làm tốt công tác này, đòi hỏi phải có sự tham gia, hỗ trợ tích cực của

các bộ phận chức năng có liên quan. Nhưng trên hết, đó chính là sự nỗ lực và nhiệt tình của các CVHT trong vai trò là người cố vấn, tư vấn cho SV. Đây là một trong những yếu tố quan trọng góp phần mang lại sự thành công trong học tập và rèn luyện của SV, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo ở Trường Đại học Đồng Tháp trong giai đoạn hiện nay.

3.2. Khuyến nghị

Với lãnh đạo nhà trường:

- Nâng cao nhận thức, thay đổi tư duy về công tác CVHT cho các cán bộ, GV, giúp họ nắm rõ chức năng, nhiệm vụ của người làm công tác CVHT và không ngừng học hỏi để nâng cao kỹ năng làm công tác tư vấn cho SV.

- Nhà trường cần hạn chế thay đổi CVHT sau mỗi năm học, vì việc theo SV suốt khoá học sẽ tạo điều kiện cho các CVHT nắm vững tình trạng học tập của lớp, sức học và tâm lý của từng SV.

- Để công tác CVHT hoạt động có hiệu quả, Phòng Công tác SV cần chủ động rà soát những quy định, quy trình hiện hành có liên quan đến CVHT theo hướng tuân thủ quy định nhiệm vụ của CVHT và không hành chính hóa công tác CVHT.

- Phòng Đào tạo chủ trì tổ chức các buổi tập huấn nhiệm vụ cố vấn cho đội ngũ làm công tác CVHT giúp họ hiểu rõ công việc, cách thức thực hiện và nắm chắc các quy định, quy chế đào tạo của nhà trường, tạo điều kiện cho đội ngũ CVHT là các GV trẻ được học tập, trao đổi kinh nghiệm để cùng nhau hoàn thành tốt nhiệm vụ.

- Các đơn vị trong trường cần có sự phối hợp, quan tâm hơn nữa đến công tác tư vấn, hỗ trợ SV, định hướng cho SV tính chủ động trong học tập và rèn luyện, chủ động nắm bắt thông tin, tìm biện pháp để giải quyết những khó khăn cho SV, hướng dẫn cụ thể địa chỉ để SV biết và liên hệ khi cần, cộng tác chặt chẽ và tạo điều kiện thuận lợi hơn nữa cho các CVHT thực hiện tốt nhiệm vụ, giảm áp lực công việc cho CVHT và giải quyết các vấn đề cho SV kịp thời, chính xác.

- Nhà trường tăng cường các biện pháp kiểm tra, giám sát và các hình thức khen thưởng, động viên đối với các CVHT. Dựa trên bản mô tả công việc của các CVHT, nhà trường cần tăng cường các hình thức kiểm tra, đánh giá hiệu quả công việc của mỗi CVHT theo từng học kì, năm học. Việc làm này sẽ góp phần làm cho công tác CVHT có nền nếp và hiệu quả hơn.

Ngoài ra, nhà trường cần ban hành các quy định về chế độ đãi ngộ, các biện pháp động viên, khen thưởng những CVHT có thành tích xuất sắc; và có biện pháp nhắc nhở kịp thời những CVHT không hoàn thành nhiệm vụ.

Với CVHT:

- Cần tạo mối quan hệ hỗ trợ, hợp tác với SV một cách thân thiện, bền vững, cần xác định phong cách, thái độ phục vụ, hướng tới sự hài lòng của SV, tích cực chủ động, học tập, rèn luyện nhằm phát triển năng lực tư vấn trong mọi tình huống cho SV.

- Cần tạo sự tin tưởng đối với SV, CVHT phải là người am hiểu, nắm vững bộ công cụ được trang bị, chương trình đào tạo và các văn bản, tài liệu của Đoàn thanh niên, Hội SV, đồng thời cập nhật những thông tin, quy định, quy chế mới, để tư vấn kỹ càng, chính xác, tận tình hướng dẫn, giúp đỡ SV trong suốt quá trình học tập và định hướng, phân tích cho SV thấy được ý nghĩa của việc tham gia các hoạt động, giúp SV đạt được kết quả học tập tốt và thành tích hoạt động hiệu quả nhất.

- Cần nghiên cứu kỹ và ghi chú những thông tin liên quan đến SV do SV mỗi khoá sẽ có thể áp dụng những quy định khác nhau. Có như vậy, CVHT mới có thể giúp SV tạo kế hoạch học tập hợp lý.

- Nên cập nhật thường xuyên các thông tin từ ban cán sự lớp về tâm tư, nguyện vọng, tình cảm, năng lực cá nhân, hoàn cảnh gia đình, khó khăn, ước vọng của từng SV, để từ đó có những đề xuất với nhà trường các biện pháp hỗ trợ cho các SV khó khăn cũng như biện pháp quản lý đối với SV bị chi phối bởi các vấn đề phức tạp của xã hội. □

Tài liệu tham khảo

[1] Trần Thanh Ái (2010). *Đào tạo theo hệ thống tín chỉ - các nguyên lý, thực trạng và giải pháp*. Kỷ yếu hội thảo khoa học toàn quốc “Đổi mới phương pháp giảng dạy đại học theo hệ thống tín chỉ”, Trường Đại học Sài Gòn.

[2] Bộ GD-ĐT (2007). *Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ (ban hành theo Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT ngày 15/8/2007)*.

[3] Trường Đại học Đồng Tháp (2013). *Thông báo quy định tạm thời về hoạt động của cố vấn học tập của Trường Đại học Đồng Tháp*, số 280/TB-ĐHĐT ngày 1/10/2013.

[4] Trường Đại học Đồng Tháp (2016). *Tài liệu Hội nghị tổng kết công tác cố vấn học tập năm học 2015-2016*, tháng 9/2016.

[5] Trường Đại học Cần Thơ (2011). *Tài liệu Hội nghị nâng cao vai trò cố vấn học tập*, tháng 6/2011.